

Oktober is de Maand van de Geschiedenis. Muziekweb stelde daarom een playlist samen over het thema van dit jaar: Opstand!

Rebellie is van alle tijden, maar vanaf de 20ste eeuw ook hoorbaar in soundtracks: muziek als spreekbuis of om de opstandige meute nog eens extra op te ruien, met songs die kracht geven en de groepsgeest versterken. Muziekweb selecteert een vijftiental opstandige soldatenliederen en strijdliederen uit roerige periodes van de recente geschiedenis.

De Internationale Stem des Volks Amsterdam

-Ontwaakt, verworpenen der aarde! Ontwaakt, verdoemden in hongers sfeer!,-
wordt in koor gezongen door linkse bewegingen en arbeiders die eind 19de eeuw op de barricades staan voor gelijkheid en betere werk- en leefomstandigheden. De originele Franse versie wordt geschreven door de communard Eugène Pottier. Onder andere Lenin roept het in 1892 uit tot officieel socialistisch strijdlied en later tot volkslied van de Sovjet Unie.

The times are a-changin- Bob Dylan

In 1964 doet de jonge protestzanger Bob Dylan de ingedutte en burgertruttige goegemeente sidderen met zijn lied over verandering en vrijheid. Hij geeft hiermee een stem aan het toenemende gevoel van onrust dat heerst onder de

naoorlogse jeugd. En de tijden zullen gedurende datzelfde decennium nog veranderen, met Dylan als belangrijke spreekbuis.

Hungry freaks daddy - Frank Zappa & The Mothers Of Invention

Niemand valt het Amerikaanse establishment zo bijtend aan als Frank Zappa op zijn debuut *Freak Out!* (1966). -Mister America- met zijn drankprobleem en scholen waarop niets te leren valt, zal spoedig moeten wijken voor een opstand van -hungry freaks- oftewel de jeugd en andersdenkenden die het niet langer pikken.

Thinking about today The Outsiders

Ook het keurige en opgeruimde naoorlogse Nederland maakt zich in de jaren 60 op voor een culturele omwenteling van langharige jongeren met demoraliserende en vrijzinnige gedachten en acties. Het ruige en langharige Amsterdamse kwintet The Outsiders is hier de verpersoonlijking van met dit *carpe diem*-manifest van zanger Wally Tax.

Five to one The Doors

Na de Summer of Love van 1967 worden de tijden grimmiger. Het establishment slaat terug met geweld terwijl de Vietnamoorlog voortwoekert. In 1968 vinden er studentenopstanden plaats in meerdere wereldsteden. De psychedelische hogepriester Jim Morrison laait het revolutionaire vuur graag op in het opruiende *Five To One*: -They've got the guns but we've got the numbers-.

Say it loud, I'm black and I'm proud James Brown

Ook de Afro-Amerikaanse gemeenschap is het zat om als tweederangsburger te worden gezien in het Amerika waar nog steeds (verkapte) apartheidsnormen gelden. Dit leidt tot de Black Power Movement met als meer radicale tak de Black Panthers. Veel donkere artiesten, met James Brown voorop, geven een even soulfulle als opzweepende stem aan de beweging.

Kick out the jams MC5

De Amerikaanse industriestad Detroit ligt ver van San Francisco. Tijdens de Summer of Love vinden hier gewelddadige rellen plaats terwijl de harde soulrock van bands als The Stooges en MC5 niets te maken heeft met hippiemuziek. MC5 is zelfs spreekbuis van de radicaal-politieke groepering de White Panthers die,

naast solidariteit met de Black Panthers, een tien punten manifest eindigt met het primaire: -EVERYTHING FREE FOR EVERYBODY!-.

Macht kaputt was euch kaputt macht - Ton Steine Scherben

Beklemd tussen het eigen nazi-verleden en de Amerikaanse overheerser, is het voormalige West-Duitsland in de jaren 60 een getraumatiseerd land vol generatieconflicten. De studentenrellen zijn bloederig en leiden onder andere tot oprichting van de terroristengroep R.A.F.. De West-Berlijnse band Ton Steine Scherben geeft een stem aan die radicaal-linkse generatie en speelt daarnaast een rol in de opkomende krakersbeweging van de jaren 70.

Get up stand up Bob Marley and The Wailers

Terwijl in de jaren 70 de westerse rockmuziek een miljoenenindustrie wordt die nog nauwelijks bijt, komt de jonge singer-songwriter Bob Marley vanuit Jamaica naar Londen. Marley-s reggae-muziek zorgt voor een muzikale revolutie terwijl zijn teksten tegen het Jamaicaanse politieke klimaat en de armoede in Kingston veel universeler aankomen: -Get up stand up, stand up for your right-.

Zombie Fela Kuti

Zombies zijn volgens Nigeriaan Fela Kuti de leden van het militaristische Nigeriaanse regime. Deze zijn not amused en antwoorden met een inval bij Kuti. Zijn moeder wordt uit het raam gegooid en overleeft dit niet terwijl Kuti zelf wordt gearresteerd en gemarteld. Het weerhoudt hem er niet van om tot zijn overlijden in 1997 activist te blijven met zijn in aanstekelijke afrobeats verpakte muziek.

Anarchy in the UK The Sex Pistols

In 1976/1977 wordt het establishment weer eens flink opgeschud, ditmaal door de nihilistische punkbeweging. Het bloeit op in Londen onder de working class jeugd die rock--n-roll weer primair en betekenisvol wil maken. Boegbeeld Johnny Rotten roept anarchisme uit tot een individuele manifestatie, onder het motto: -Don't know what I want but I know how to get it-.

A black and white statement - Rondos

DIY of de -do it yourself-mentaliteit is de belangrijkste erfenis van de punk. Niet wachten op de gevestigde orde maar zelf je platen en tijdschriften (fanzines)

uitbrengen en zodoende je eigen revolutie starten. De Rotterdamse maoïstische Red Rock-beweging rond punkband Rondos is bijna een DIY-vrijstaat die steevast wild om zich heen schopt.

Fight the power Public Enemy

De eerste hiphop bestaat nog uit flows van opscheppende deejays. De raps van Grandmaster Flash beginnen voor het eerst te vertellen over het harde Afro-Amerikaanse ghettobestaan. Public Enemy verbindt hier vervolgens een duidelijk activisme aan, met een eigen voorlichter en naar Black Panthers gemodelleerde militie.

Killing in the name Rage Against The Machine

In het woedende Killing In The Name roept zanger Zack de la Rocha de luisteraar op om vraagtekens te zetten bij alles wat leiders te vertellen hebben. Een pleidooi ook voor vrijheid van lichaam en geest. De groep wist niet te voorkomen dat de song gebruikt werd tijdens Amerikaanse martelpraktijken op Guantanamo Bay.

Mother of God Putin put - Pussy Riot

Tijden waarin despotisme samengaat met democratie vragen om nieuwe vormen van actievoeren. De eerder genoemde *we-ve got the numbers*-theorie van Morrison gaat immers niet meer op. Zo creëert de Russische punkband en actiegroep Pussy Riot interventies. Hun actie in de Christus Verlosserkathedraal in Moskou leidt tot vervolging, niet vanwege hun protest tegen de liberale Russische president natuurlijk, maar wegens hooliganisme.

Samenstelling: Mark Ritsema

Illustratie: Judith de Rondt